

УДК 330.1:338.3

Риженко О.М.¹, Прохорович В. В.²

¹ доцент, канд. екон. наук ЗНТУ¹

² студ. гр. ФЕУ-516 ЗНТУ²

СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПРОДУКТИВНІСТЮ ТА РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЮ ОПЕРАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

Ключові показники результативності (КПР)—це кількісні показники успішності діяльності організації з точки зору виконання операційної стратегії та досягнення загальних стратегічних цілей, які можуть бути

застосовані безпосередньо до конкретного відділу (або навіть співробітника). У силу зміни поведінки людей, обумовленої оцінкою їхньої діяльності, КПП справляють істотний вплив на реалізацію стратегії. КПП є також сполучними елементами між стратегією і бізнес процесами [1].

КПП формують збалансовану систему показників, на практиці найчастіше застосовують наступні системи: BalancedScoreCard, ECOGRAI, TOPPSystem, AMBITE та ENAPS.

Моделлю управління, яка має величезний вплив на формування саме ключових показників результативності підприємства, є система збалансованих показників (Balanced Scorecard) Каплана і Нортон. Розробники даної концепції рекомендують використовувати не більше 20 ключових показників результативності.[1]

BSC дозволяє: виявляти основні причини збитків; виявляти тенденції продажів; визначати дефіцит у рамках логістичного ланцюжка; виявляти причинно-наслідкові зв'язки між фінансовими, клієнтськими, виробничими та інноваційними перспективами; кардинально покращувати фінансові показники; сприяти впровадженню програм перетворення підприємств і виявляти чинники, що забезпечують довготривалі конкурентні переваги; економити кошти при кардинальній зміні стратегій у випадку невдало обраних бізнес-цілей; розкласти основну стратегію на тактичні складові і визначити цілі, які не потребують регулярного перегляду; забезпечити узгоджену бізнес-стратегію; зіставити глобальні цілі з поточними завданнями кожного співробітника; звести до мінімуму число непотрібних і марнотратних операцій; сформувати корпоративну стратегію і виявити неефективні ланки.

ECOGRAI передбачає чіткий розподіл й узгодженість цілей, що дає можливість докладно аналізувати результативність і контролювати виконання рішень. Загалом, метод ECOGRAI є методом розробки та впровадження системи показників результативності організацій [2].

Ще однією новою методикою вимірювання результативності є TOPP-система, котра являє собою анкету, яка використовується для визначення рівня виконання функцій підприємства у всіх сферах виробництва. Її поділено на три частини: 1) отримання загального уявлення про підприємство; 2) характеристика системи функціонування підприємства; 3) опис 20-ти конкретних областей діяльності підприємства, які потребують поліпшення (маркетинг, проектування, технологічне планування, розробка продукту, планування та управління виробництвом, виробництво/монтаж, фінансовий менеджмент, управління персоналом, інформаційні технології тощо) [1].

Прикладом сучасних підходів до визначення результативності господарської діяльності виступає система AMBITE (Advanced Manufacturing

Business Implementation Tool for Europe). Основна ідея цього підходу полягає у тому, щоб надати менеджерам середньої ланки методичний інструментарій розуміння та реалізації стратегічних цілей діяльності.

З практичної точки зору заслуговує на увагу метод ENAPS, створений Європейською мережею навчання результативності. За цією міжнародною методологією використовується три ієрархічні рівні індикаторів для оцінки результативності господарської діяльності компаній: рівень підприємства; рівень бізнес-процесів; функціональний рівень. На кожному з указаних рівнів усі показники результативності визначаються у розрізі восьми груп: облік (13 вимірників), продуктивний розвиток (20 вимірників), маркетинг і продажі (22 показника), планування і виробництво (20 індикаторів), обслуговування клієнтів (8 показників), закупівлі (11 вимірників), персонал (16 показників) та інші індикатори (7 вимірників).

Відомими на сьогодні є й інші методики виміру досягнень, такі як Система поліпшення і виміру продуктивності (ProMES), Модель виміру досягнень (Performance Measurement Model), Модель Адамса й Робертса «EP2M», Концепція «зацікавлених осіб» (ASC), Квантовий вимір досягнень, Комплексний аналіз даних (DEA), Концепція внутрішнього ринку «Хьюлетт-Паккард» тощо.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1.В. Янголь, Методичні підходи до вимірювання результативності діяльності підприємства/Г.В. Янголь//Стратегія економічного розвитку України: зб. наук. праць/М-во освіти і науки, молоді та спорту України, ДВНЗ «Київський нац. екон. ун-т ім. Вадима» Український Союз промисловців і підприємців, Ін-т світової екон. і міжнар. відносин НАН України; голов. ред. А. П. Наливайко.—К.: КНЕУ, 2013.—№ 32.—С. 225–231.

2.Y. Ducq та F. Vallespir, Definition and aggregation of a Performance Measurement System in three Aeronautical workshops using the ECOGRAI Method-International Journal of Production Planning and Control, vol. 16. n 2. March 2005.

3.Jimmie Browne&John Devlin, CIMRU, University College Galway, Ireland. Performance Measurement: The ENAPS Approach.